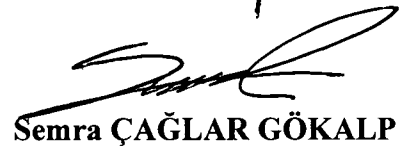

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat İŞIKHAN tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Semra ÇAĞLAR GÖKALP

Bitlis Milletvekili

İzmir Ege Serbest Bölgesi'nde faaliyet gösteren DİGEL Tekstil işyerinde son dönemde ortaya çıkan ağır hak ihlalleri, sendikal baskılar, mobbing ve cinsiyet temelli ayrımcılıklar, kamuoyuna ve ilgili kurumlara çok sayıda belgeyle yansımıştır. Bu ihlaller, yalnızca DİGEL işçilerini değil, Türkiye'deki serbest bölgelerde çalışan binlerce emekçiyi ilgilendiren sistematik bir soruna dönüşmüştür.

Tarafımıza Türkiye Tekstil,Örme,Giyim ve Deri Sanayii İşçileri Sendikası (TEKSİF) emekçileri tarafından aşağıda sıralanan hususlar iletilmiştir:

1. Sendikal hak ihlalleri:

- TEKSİF Sendikası'na üye olan en az 15 işçi, hiçbir gerekçe gösterilmeksizin ve tazminatsız olarak işten çıkarılmıştır.
- İşveren, sendikanın yetki sürecini uzatmak için davayı usulsüz biçimde Ankara'da açmış, bu nedenle Yargıtay 9. Hukuk Dairesi tarafından idari para cezasına çarptırılmıştır.
- İşveren, işçiler üzerinde açık sendika düşmanlığı ve örgütlenme karşıtı baskı kurmuştur.
- Sendikal faaliyetlere katılan işçilere istifa etmeleri yönünde baskı yapılmış, direnenler ise keyfi biçimde işten atılmıştır.

2. Kadın işçilere yönelik ayrımcılık ve mobbing:

- Çalışanların %85'i kadın olmasına rağmen, kadın emeği sistematik biçimde değersizleştirilmektedir.
- Kadın işçilere yönelik sözlü taciz, aşağılayıcı ifadeler, psikolojik şiddet ve cinsiyetçi uygulamalar rutin hale gelmiştir.
- Bazı kadın işçilerden ultrason görüntüsü talep edilerek özel sağlık bilgilerine zorla erişim sağlanmıştır.
- Gebe olan işçilere yönelik onur kırıcı söylemler kullanılmıştır.

- Gebe olan işçiler, erken çıkışlarda servis hizmetinden mahrum bırakılmıştır.
- Kreş hizmeti sunulmamakta, çocuk bakım yükü tamamen kadın işçilere bırakılmaktadır.

3. İş sağlığı ve güvenliği ihlalleri:

- Fabrikada havalandırma ve klima sistemleri bilinçli olarak kapatılmış, sıcaklık değerleri insan sağlığını tehdit eder hale gelmiştir.
- Tuvalet sayısı yetersizdir, bazı tuvaletler uzun süre bozuk veya kilitli tutulmuştur.
- Çalışanların tuvalete gitmesi dahi süreyle sınırlandırılmış, bu alanlar kamera ile izlenmiştir.
- Bozuk musluklar, su yetersizliği, hijyen eksikliği ve iş elbiselerinin kirli ortamda saklanması tespit edilmiştir.
- İşverenin, işyeri hekiminin tıbbi yetkilerine müdahale ettiği; iş kazası geçiren işçilerin hastaneye sevk edilmesine izin vermediği belirlenmiştir.
- Mescide ulaşım merdivenleri tehlikelidir, kadın ve erkek mescitleri ayrılmamıştır.

4. Psikolojik şiddet ve performans baskısı:

- İşçiler, "mükemmellik primi" adı altında keyfi bir performans sistemine tabi tutulmuştur.
- Hedefi tutturamayanlar aşağılanmakta, üretim hattı önünde rencide edilmekte ve disiplin tehdidiyle karşılaşmaktadır.
- Bu baskılar sonucunda birçok işçi psikolojik rahatsızlık yaşamış, antidepresan kullanmak zorunda kalmıştır.

5. İş kazalarının gizlenmesi ve kayıt dışı çalışma:

- Meydana gelen iş kazalarının büyük bölümü resmî kayıtlara geçirilmemektedir.
- Yaralı işçiler, ambulans çağrılmadan kendi imkânlarıyla hastaneye gönderilmektedir.

6. Denetim eksikliği ve kurumsal ihmaller:

- Bakanlık denetimleri yetersiz kalmıştır.
- İşveren, önceki teftiş raporlarındaki bulgulara rağmen aynı ihlalleri sürdürmüştür.

Yukarıda belirtilen tüm uygulamalar;

- 4857 sayılı İş Kanunu'na,
- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na,
- Anayasa'nın 49., 51., 52., 53., 54., 55. ve 56. maddelerine,
- Türkiye'nin taraf olduğu ILO sözleşmelerine açıkça aykırıdır

Bu bağlamda;

1. DİGEL Tekstil'de 17 Ocak 2025'ten bu yana yürütülen sendikal örgütlenme süreciyle ilgili olarak Bakanlığınıza kaç işçi başvuruda bulunmuştur? Bu başvurulara ilişkin yürütülen incelemelerin sonuçları nelerdir?
2. Çalışma Bakanlığı'nın 04.09.2025 tarihli 3300 sayılı inceleme raporunda belirtilen, "15 işçinin haksız şekilde işten çıkarıldığı ve 10 işçiye istifa baskısı yapıldığı" tespiti doğrultusunda DİGEL Tekstil hakkında hangi idari ve cezai işlemler yapılmıştır?
3. İşçilerin anayasal sendikal örgütlenme hakkını engellemek amacıyla işveren tarafından açılan yetki itiraz davasının İzmir yerine Ankara'da açılmasına yönelik açık hukuk ihlaline karşı Bakanlığınız hangi önlemleri almıştır?
4. Kadın işçilerin ultrason görüntülerinin talep edilmesi, özel sağlık bilgilerinin paylaşılmaya zorlanması ve "onur kırıcı" ifadelerle maruz bırakılması hakkında Bakanlığınız bir inceleme başlatmış mıdır? Bu uygulamayı yapan kişiler hakkında herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?
5. Fabrikada tuvaletlerin bozuk, kapalı veya sayıca yetersiz olduğu; çalışanların tuvalet kullanımının saatlerce yasaklandığı ve kamera ile izlendiği iddiaları doğru mudur? Bu koşulların iş sağlığı ve güvenliği yönetmeliklerine uygunluğu denetlenmiş midir?
6. DİGEL Tekstil'de kadın işçilere yönelik taciz, mobbing ve sözlü şiddet iddialarıyla ilgili olarak Bakanlığınıza kaç şikâyet ulaşmıştır? Bu şikâyetlere dair yürütülen soruşturmanın sonucu nedir?
7. İş kazası geçiren işçilerin ambulans çağrılmadan, kendi imkanlarıyla hastaneye gitmek zorunda kaldığı iddiaları doğru mudur? İşverenin bu ihmeline ilişkin bir cezai yaptırım uygulanmış mıdır?
8. İşverenin, işyeri hekiminin bağımsız karar alma yetkisine müdahale ettiği ve hasta işçilerin sevkine engel olduğu tespit edilmiş midir? Bu açık yasa ihlali karşısında Bakanlığınız ne tür işlem başlatmıştır?
9. Fabrikada görevli iş sağlığı ve güvenliği uzmanı, işyerindeki ağır hijyen, sıcaklık ve havalandırma sorunlarına rağmen görevini yerine getirmemiş veya getirememiş olduğu anlaşılmaktadır. Bakanlığınız, fabrikada görevli iş sağlığı ve güvenliği uzmanının sorumluluğunu ve yükümlülüklerini denetlemiş midir?
10. DİGEL Tekstil'de hamile çalışanlara erken çıkışlarda servis imkânı sağlanmaması, mescidin "ölüm merdiveni" denilen güvensiz bir yolla ulaşılabilir olması ve kadın-erkek mescitlerinin ayrılmaması gibi ihlaller hakkında Bakanlığınızın tespiti nedir?
11. Yaklaşık 400 çalışanın %85'inin kadın olduğu DİGEL Tekstil'de, işverenin kreş hizmeti sunmaması 4857 sayılı Kanun'un 74. maddesine aykırıdır. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi nedeniyle herhangi bir idari yaptırım uygulanmış mıdır?
12. "Mükemmellik primi" adı altında konulan baskıcı performans sisteminin, işçilerin sağlık ve psikolojik dayanıklılığını tehdit ettiği açıkken, Bakanlığınız bu uygulamayı mevzuata uygun bulmakta mıdır?
13. DİGEL Tekstil'de psikolojik baskı, ayrımcılık ve mobbing nedeniyle antidepresan ilaç kullanan işçi sayısı Bakanlığınızın tespitlerinde yer almakta mıdır? İşyerinde psikososyal risk değerlendirmesi yapılmış mıdır?

14. Bakanlığınız; DİGEL Tekstil yönetimi ve İnsan Kaynakları biriminin, taciz ve mobbing şikayetlerini yazılı kayıt altına almadığı, sözlü olarak geçiştirdiği ve herhangi bir yaptırım uygulamadığı iddialarından haberdar mıdır? Bakanlığınız bu uygulamayı iş müfettişleri aracılığıyla denetlemiş midir?
15. Serbest Bölgelerde faaliyet gösteren benzer tekstil firmalarında da işçi hakları, sendikal özgürlük ve kadın emeği üzerindeki baskıların sistematik hale geldiği iddiaları karşısında Bakanlığınızın özel bir denetim planı veya ulusal eylem programı bulunmakta mıdır?